

Soạn Bài Văn Tế Nghĩa Sĩ Cần Giuộc Phần 2 (Nguyễn Đình Chiểu)

Câu 1 (Trang 65 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Bố cục:

- Phần 1 - Lung khởi (*Hỡi ôi ... tiếng vang như mõ*): Khái quát bối cảnh thời đại và khẳng định ý nghĩa cái chết của người nghĩa binh nông dân

- Phần 2 - Thích thực (tiếp đến *tàu đồng súng nổ*): miêu tả hình ảnh người nông dân nghĩa sĩ qua các giai đoạn lao động vất vả tới lúc thành dũng sĩ đánh giặc, lập công

- Phần 3 - Ai vãn (tiếp đến *con bóng xế dật dờ trước ngõ*): Niềm đau xót, tiếc thương, cảm phục của tác giả và nhân dân với người nghĩa sĩ

- Phần 4 - Kết (còn lại) ngợi ca linh hồn bất tử của nghĩa sĩ

Câu 2 (Trang 65 sgk ngữ văn 11 tập 1)

- Hình ảnh người nghĩa sĩ nông dân được miêu tả bằng bút pháp tả thực:

+ Người nông dân nghèo khổ, hiền lành, chất phác, quanh năm chỉ biết ruộng đồng

+ Khi có giặc tới họ nhận thức được trách nhiệm của mình: tự nguyện xung quân chiến đấu, quyết tâm diệt giặc

+ Họ cầm chính nông cụ thô sơ làm vũ khí chiến đấu

⇒ Tinh thần quật cường, xả thân của người dân chân chất mang đậm trong trách, chí khí của người anh hùng thời đại

- Giá trị nghệ thuật

+ Nghệ thuật xây dựng hình ảnh nhân vật

+ Từ mộc mạc, giản dị, đậm sắc màu Nam Bộ

+ Ngôn ngữ chính xác, chân thực, cách so sánh, sử dụng động từ mạnh

Câu 3 (trang 65 sgk ngữ văn 11 tập 1)

- Tiếng khóc của tác giả xuất phát từ cảm xúc, sự xót thương đối với người liệt sĩ

- + Nỗi nuối tiếc, hận cho những người phải hi sinh sự nghiệp dang dở, chí nguyện chưa thành
  - + Nỗi xót xa của gia đình mất người thân
  - + Nỗi căm hờn những kẻ gây ra khó khăn, đau khổ
  - + Tiếng khóc uất nghẹn trước tình cảnh đau thương của dân tộc
  - Nhà thơ thay mặt nhân dân khóc thương biểu dương công của những người nghĩa sĩ
    - + Tiếng khóc hướng về cái chết và hướng về cuộc sống đau thương, khổ nhục của dân tộc trước làn sóng xâm lăng của thực dân
    - + Tiếng khóc khích lệ tinh thần chiến đấu, sự nghiệp còn dang dở của người nghĩa sĩ
- ⇒ Tiếng khóc tuy bi thiết nhưng không đượm màu tang tóc, thể lương kéo dài bởi nó mang âm hưởng tự hào, của sự khẳng định

Câu 4 (trang 65 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Bài văn tế có sức biểu cảm mạnh mẽ bởi nó biểu hiện cảm xúc chân thành, sâu nặng, mãnh liệt của nhà thơ:

- + Đau đớn bấy! Me già ngồi khóc trẻ, ngọn đèn khuya leo lét trong lều, nỡ nùng thay
- Nó có sức gợi sâu xa trong lòng người đọc
- Giọng điệu rất đa dạng, đặc biệt gây ấn tượng ở những câu văn bi tráng, thống thiết
  - + Thà thác mà đặng câu địch khái... ở với man di rất khổ
- Giọng văn bi tiết, sức gợi cảm từ những hình ảnh bi tráng (manh áo vải, rom con cúi, ngọn đèn leo lét...)

Luyện tập

Câu 1 (trang 65 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Đọc diễn cảm tác phẩm

Câu 2 (trang 65 sgk ngữ văn 11 tập 1)

Để làm sáng tỏ ý kiến của giáo sư Trần Văn Giàu: “Cái sống được cha ông quan niệm là không tách rời... theo Tây là nhục” có thể phân tích:

- Sống làm chi theo quân tả đao, quăng vùa hương, xô bàn độc... nghe càng thêm hổ.
- Thà thác đặng câu địch khái... man di rất khô
- Thác mà trả nước non rồi nợ... muôn đời ai cũng mộ.